

Запад, посебно Европска унија, нису испунили своју обавезу пружања конзистентне економске помоћи земаљама Западног Балкана, преузету током мировних преговора 1995. године, што је и главни узрок нестабилности у региону југоисточне Европе, тврди генерал Весли Кларк, бивши командант НАТО снага у Европи.

Невоље су кренуле од самог почетка, јер од самог почетка нису спровођене важне тачке Дејтонског мировног споразума, каже Кларк.

“Чим су снаге за имплементацију мира (ИФОР) биле повучене, после чега је дошло и до америчког повлачења из Босне и Херцеговине, Европска унија није у правом смислу преузела вођство, нити је у правом смислу испунила свој део обавеза. На пример, после успешне демилитаризације требало је отпочети и спровести политички део споразума, пре свега успостављање функционалног заједничког Председништва БиХ, као и успостављање рационалног и конструктивног односа између Републике Српске и Федерације БиХ. Функционисање сложене државе је неизбежно атрофирало”.

Русија жели да утиче и очува своје упориште у РС и подмићује локалне политичаре

Дуготрајни политички и економски вакуум довео је и до мешања других у региону, прво у Републици Српској, додаје Кларк.

“Наравно да Русија жели да утиче и очува своје упориште у Републици Српској и ради на томе. Што се тиче Европе, економски напредак је од кључне важности, Русија то једноставно не може да пружи. Свакако може да користи свој новац као мито у редовима локалних политичара, али пословни развој, право предузетништво, савремена технологија - то све стиже са Запада. Дакле, већа улагања од стране Европске уније, значила би отварање нових радних места, приступ новој технологији. Помогла би и јачању заједничких интереса свих у региону и могућем поновном приближавању држава тог региона”.

Кларк се залаже и за пријем у НАТО. Без обзира што је реч о малим земљама свака од њих може да допринесе клубу северноатлантског савеза, каже он.

“Свака има одређен потенцијал сразмеран свом обиму, броју становника и богатству. Луксембург је одавно чланица НАТО, чак је такорећи и једна од оснивачких земаља. Луксембург учествује са свега једним батаљоном, али свеједно доприноси пропорционално колико може”.

Можда важније од конкретног доприноса је стварање заједничке политике, и улога НАТО-а у циљу стабилизовања региона, како се не би враћали у сукобе.

На простору Западног Балкана, такву улогу игра, на пример, Црна Гора, каже Кларк.

“Црна Гора је део шаховске табле Западног Балкана. Све ове земље, можда са изузетком Србије, већ јесу или су на путу су да постану део НАТО-а, што значи моћи ће да учествују у креирању заједничке политике на више поља, укључујући безбедност,

економију и дипломатију. Црна Гора је посебна, не због свог геостратешког положаја, већ је важна и као део везивног ткива народа и култура Западног Балкана. Црна Гора може да делује као амалгам”.

Што се тиче Србије, Кларк каже да разуме анимозитет српске јавности према НАТО-у, али истовремено указује на добру војну сарадњу између Србије и САД, као и на партнерске односе Србије са НАТО-ом:

“Разумем да није лако за Србију да превазиђе заоставштину рата, али по мени њени прави интереси леже на Западу. Интеграција са западом донела би Србији знатне економске, политичке, па и дипломатске предности. Србија је позната и по својим научним донетима, почевши од Николе Тесле па надаље. Запад пружа много већи терен за таква остварења”.

Укратко, прикључивањем Западу, Србија би могла да прошири своје домете много даље него сада, сматра Кларк.

(Глас Америке)